

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

* Ένας λαός υφώνεται άμα
δαίτη πώς δε φοβάται την
αλήθεια. — ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα έχει τους φυ-
σικούς της κανόνες.
ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΣΤ'

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 10 ΤΟΥ ΦΕΒΡΑΡΙΟΥ 1908

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝ ΑΡΙΘΜ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 282

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ALBERT THUMB. Τὸ ζήτημα τῆς νεοελληνικῆς (με-
τάφρ. Λέκα Ἀρβανίτη).
- ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ. Ἱστορικὰ γεγονόματα
(συνέχεια).
- Κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ. Τὰ «Γεωργικά» τοῦ Βιργιλίου (τέ-
λος).
- ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ. Στους σοσιαλιστοφάγους. (τέ-
λος).
- Ἀπάντηση εἰς μιὰ πρόκληση.
- Σ. ΧΑΡΑΗΣ. Ντροπή σας!
- Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Οἱ «Ἀλυσίδες» στὸν τύπο.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ. — ΧΩΡΙΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΝΤΡΟΠΗ ΣΑΣ

* Πατέρες τοῦ ἔθνους, ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ,
ντροπή σας!

Τὴν περασμένη Δευτέρα ἀραδιάσατε παλιὴν ἔνσπυρον
μελετημένην κουταμάρα στὴ σάχη ἑνὸς ἀνθρώπου,
ποῦ βρισκόταν πολὺ μακριὰ γιὰ νὰ σας δώσει τὴν
κατάλληλη ἀπάντηση. Μὰ εἶμαι βέβαιος πὼς δὲ θὰ
σας ἔκρινε ἄξιους γιὰ ἀπάντηση ὄχι, ὄχι, δὲ θέλε-
τε ἀπάντηση, σὰς φτάνει ἡ περιφρόνηση, προδότες!

Ἄλλοι λευτερώσαν τὴν πατρίδα καὶ ἄλλοι σή-
μερα πλιατσικολογοῦνε, ναι σεις, Ἐθνοπνίχτες, τῶν
Κλεφτῶν ἀπόγονοι! . . . Καὶ οὔτε κἀνε δὲν ἀνα-
γνωρίζετε πὼς χρωστάτε μιὰ βνωμοσύνη εἰς κείνα τὰ
λιοντόρια, μὰ τοὺς καταφρονᾶτε καὶ τοὺς βρίζετε,
ἀρνιόσατε τὴν γλῶσσα ποῦ μιλοῦσαν.

Ποῦ νὰ ξέρουν ἐκεῖνοι ποῦ χύσαν τὸ αἷμα τους
στὴν καταραμένη τούτη Γῆ, πὼς σήμερα θὰ ἀκου-
στεῖ στὴ Βουλὴ τῶν Ἐλευτέρων ἀπὸ τῶν Δελεγιώρ-
γηδῶν τὸ στόμα «Εἶναι ἐντελῶς παράλογον νὰ θέ-
λωμεν νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ὀμιλίαν γλώσσας μό-
νον εἰς χρόνους δουλείας ὀμιληθείσης».

Δὲν εἶταν χρόνια δουλείας τοῦ ἠρώστου τὰ χρό-
νια; χρόνια δουλείας εἶναι τὰ σημερινὰ καὶ τὸ ἔθνος
εἰς σὰς Σκλάβο.

Μόνον ἀπόγονοι ἐκείνων ποῦ ἀλλάζαν τὴν πίστη
τους καὶ δουλέψαν τὸν Τούρκο θὰ λέγαν τέτιχα λό-
για μὰ ἀλήθεια, φαίνεται πὼς ἀπὸ τέτιχους ἡ σκού-
φια σας κρατάει, γιὰ τὸ σφῆρο σας κοιτάζετε σεις,
πὼς νὰ μπαλωθεῖτε γιὰ τοῦ λαοῦ τὸ σφῆρον οὔτε
λόγος. Σεις νὰ μοιραστεῖτε τὸ χρῆμα καὶ νὰ φια-
σετε παλάτια μὲ ἕνα σωρὸ βνωμοδουλείας, σεις λαο-
πλάνοι, ποῦ μὲ ἕνα σωρὸ ψευτιῆς σέρνετε τὸ λαὸ
σκλάβο σας, τὸ λαὸ ποῦ σας τιτλοφορεῖ Σωτήρες.

Καὶ σ' ὅλα αὐτὰ τὸ Σύμβολόν σας *Σύνταγμα*.

Δὲ βγαίνει τίποτα ποιανῶν εἶσατε ἀπόγονοι, πέ-
σατε μέσα στὸ βούρκο καὶ καταβρωμισθήκατε καὶ
σεῖς οὔτε στάλα ἀπὸ τὸ αἷμα ἐκεῖνο δὲν ἔχετε στίς

φλέβες σας. Τὴν ψυχὴν κεινῶν ἄλλοι τὴν κληρονόμη-
σαν, ἐκεῖνοι ποῦ φροντίζουν νὰ ξεσκλαβώσουν καὶ ἀπὸ
τὰ νύχια σας νὰ τὴν βγάλουν, ἀπὸ τὰ νύχια σας, ὄχι-
τροὶ τρισεχρόνιοι ἀπὸ τὸν καλὸν, τὸν κατάκαλον, τὸν
ἀγαθὸν τὸν Τούρκο, σεις ὑποῦλοι καὶ ἀνάξια τῆς
Κλεφτουριάς παιδιὰ.

Καὶ δὲ νιώσατε πὼς οἱ πονηροὶ Καλαμπαρδῆδες
σὰς εἶπαν νὰ μιμηθεῖτε τοὺς Περικλήδες καὶ ὄχι
τοὺς Κολοκοτρώνηδες, γιὰ τὴν ἀπόγονο τοῦ Περικλῆ
μποροῦσε καθένας νὰ ποζάρει, καθεὶ παλιάνθρωπος.
Σὰς τούμπαραν, σὰς κοροϊδεύαν καὶ σὰς ἀφομοίωσαν.

*

Ἐχομε καὶ μεῖς μιὰ ἰδέαν ὡς τὴν ἰδέαν ποῦ
εἶχαν οἱ πατεράδες σας καὶ περιμένουμε καὶ μεῖς
μιὰ Ἀνάστησον.

Ἐχομε καὶ μεῖς μιὰ Φιλικὴ Ἐταιρεία μὲ δια-
κλαδωσθεῖς σ' ὅλα τοῦ ἐξωτερικοῦ τὰ μέρη, ἔχομε
ἐκεῖ καὶ ξένους καὶ δικούς ποῦ μὰς ὑποστηρίζουνε.
Κι ὁ Ψυχάρης, ποῦ σεις τόνε βρίζετε, εἶναι γιὰ μὰς ὁ
Γερμανὸς Παλαιῶν Πατρῶν. Ναι, Στάη - Πασσά, θέ-
λωμε νὰ σώσουμε τὰ παιδιὰ μας, ἀπὸ τὸ ἄτιμον
παιδομάζωμα ποῦ μὰς κἀνει καὶ ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά
μας τὰ παίρνεις, καὶ τὴν πίστη τους ἀλλάζεις, γιὰ
νὰ μὰς πολεμήσουν ἐμάς μεθαύριο, νὰ πολεμήσουν τὴν
μητέρα τους, ποῦ μαζί μὲ τὸ γάλα τῆς καὶ τὴν
γλῶσσα τοὺς ἔδωσε.

*

Μὰ δὲ σὰς σφῆρει νὰ μάθει ὁ κόσμος τὴν Ἀ-
λήθεια, γιὰ τὸ ψεύτικόν σας οἰκοδόμημα θὰ πέσει
νὰ σας πλακώσει. Γι' αὐτὸ σκούζετε καὶ φωνάζετε
ὡς τὸ θεῖον ποῦ τοῦ παίρνουν τὸ ζωντανὸ ἀπὸ τὸ
στόμα.

Μὰ δὲν εἶναι μακριὰ ὁ καιρὸς.

Οἱ Κινοῦρες ἰδέες ποῦ καρποφόρησαν στὴν
Εὐρώπη, ἀρχίζουν καὶ στὸν τόπον μας νὰ φανερώνουν-
ται. Δὲν ξέρω τί μορφή θὰ πάρουν, εἰδῶ ἴσως ἀλλά-
ξουν, ἴσως πάρουν ντόπια μορφή, μὰ τοῦτο ξέρω μο-
νάχα, πὼς εἶναι καιρὸς νὰ μιλήσουν στὸ λαὸ ἀν-
θρώποι μὲ λόγια σταράτα, στὴ δικὴν του γλῶσσα καὶ
ὄχι εἰς γλῶσσα ψεύτικη. Θάκοθι καιρὸς ποῦ ὁ θυμὸς
τοῦ σκλαβωμένου θὰ ξεσπάσει καὶ στὰ πράγματα θὰ
ρθοῦμε μεῖς, μεῖς ποῦ πονᾶμε τὸν τόπον, μεῖς οἱ Ρω-
μιοὶ, οἱ ἀληθινοὶ ἀπόγονοι τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐπα-
νάστασης, μεῖς οἱ ταπεινοὶ τῶρα μὰ καὶ ἐκλεχτοὶ
τοῦ ἔθνους, ποῦ σκλαβωμένοι ἀθήρυθα ἐργαζόμεσθε
καὶ προνίζουμε τὸ δέντρο ποῦ σεις φυτέψατε εἰς σά-
πιον χῶμα.

Φυλαχτεῖτε οἱ Κλέφτες τοῦ 21 θὰ βρυκολακιά-
σουν φυλαχτεῖτε ἀπὸ τὸ θυμὸν τους.

Σ. ΧΑΡΑΗΣ

Γ. Γ. Ἰκετεύουμε «τὴν φίλην Γαλλίαν» νὰ μὰς

λυπηθεῖ καὶ νὰ μὴν πάρει στὰ σωτὰ τὰ λόγια δι-
σκαλοῦπναιτισμένων βουλευτῶν. Βέβαια, θὰ θυμηθεῖ
τί κακὸ ἔπαθε ἐκείνη ἀπὸ τοὺς κηλογέρους, ποῦ τώ-
ρα τοὺς διώχνει κακὴν κακῶς καὶ θὰ καταλάβει
καὶ τὴν σημερινὴν μας κατάντια.

Σ. Χ.

ALBERT THUMB

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ (1)

Ὡς εἴκοσι τρεῖς χρόνια τώρα, στὴν Ἑλλάδα
πολεμᾷ ἕνα κόμμα — μικρὸ κόμμα, μὰ ποῦ ἔλοϊνα
μεγαλώνει — νὰ κατορθώσει φυσικὸν ξαναμορφωμὸν τῆς
γραφικῆς ἑλληνικῆς. Θέλει τὴν γραφικὴν, τὴν καθ-
ρέβουσα καθὼς τὴν λέν, ποῦ χάρισε μὲ τὴν ζωντανὴν
λαλιὰ καὶ ἀκολουθεῖ τῆς παλιῆς τῆς τυπικῆς καὶ λε-
ξικῆς, νὰν τὴν ἀντικαταστήσει μὲ τὴν ζωντανὴν μορφήν,
ποῦ τὸ πρωτόπλασμα τῆς βρισκεται μέσα στὰ κλέ-
φτικα τραγούδια καὶ ποῦ λογοτεχνικῶς σκαλιστήκα-
ν ἀπὸ τὸ Ζακυνθινὸ Διονύσιον Σολωμὸν (1798 1857),
τὸν ἐξοχώτερον ποιητὴν τῆς Ρωμιοσύνης. Ἐνῶ οἱ ἐ-
πίσημοι κύκλοι, μάλιστα ἡ Κυβέρνησις καὶ τὸ Παι-
νεπιστήμιον, προσκολληθήσαν ἐπιμονα στὸν τραχὺ ἐρ-
χαικὸν τύπον, μὴ παρέα γραφικῆς, ναι μὲ ἀξία, συγ-
κεντρωμένοι γύρω στὸν Γιάννη Ψυχάρην τοῦ Παρισίου,
κατακρίσθησαν πραχτικὰ ν' ἀποδείξουν πὼς ἡ κα-
τεφρομένη δημοτικὴ ἀρκεῖ νὰ δηλώσει καθεὶ στο-
χασμὸς. Ἐνα περιοδικὸν, ὁ Νουμάς, κυκλοφορεῖ ὡς
ὄργανον τῶν ξαναμορφωτικῶν ἰδεῶν τους.

Οἱ δυτικοὶ ἐπιστήμονες, ὅσοι καταγίνονται στὴν
μελέτη τῆς νεοελληνικῆς, ἀκολούθησαν μὲ ζωντὴ ἐπι-
δοκιμασίαν τὴν προκοπὴν τῆς ξαναμορφωτικῆς ἰ-
δέας. καὶ χωριστὰ ὁ Κ. Κρούμπαχος τοῦ Μόναχου
μὲ μιὰ του διεξοδικὰ διατριβὴν «Τὸ πρόβλημα
τῆς νεοελληνικῆς γραφικῆς» (Μόναχο 1902) σημα-
τικὰ βόηθησε τοὺς ἑπαύλους τῆς. Τὸ βιβλίον ἔφερε
κάπως εἰς στεναχώριαν τοὺς ἀντίθετους, καὶ ὁ πρω-
τεγωνιστὴς τους, ὁ Γ. Χατζηδάκης, πανεστημιακὸς
καθηγητὴς τῆς Συγκριτικῆς Γλωσσολογικῆς, ζήτη-
κε νὰ διαφεντέψῃ τὴν καθρέβουσα καὶ ν' ἀντικρού-
σει τὸν Κρούμπαχον. Ὅπως, ὅπως ἐγὼ, κρίνει πολυ-
τιμότερον τὴν δουλιὰν τοῦ Χατζηδάκη στὸν ζήτησμον
τῆς νεοελληνικῆς, λυπάται μὴ βλέποντας τὸν ἐξαί-
ρετον λόγιον στὴ σειρά τῶν ὑπερμαχῶν τοῦ γλωσσικοῦ
ξαναμορφωμοῦ. Ἡ μεγάλη τιμὴ ποῦ μὲ καθεὶ δικίον
χαίρεται ὁ Χατζηδάκης στὸν τόπον του — ἀφοῦ ὅμως
πρῶτα οἱ ξένοι εὗρισαν τοὺς πατριώτες του ὡς πρὸς
τὴν μεγάλην του ἀξία — στερέωσε τὴν ἀντίδρασιν

(1) Διὲς Χατζηδάκη, τὸ γλωσσικὸν ζήτημα στὴν Ἑλλά-
δα. Ἀθήνα, Μάρτιος 1905. Σελ. 144.